

Papers

Publicació de la **Lliga dels drets dels pobles**

“LA IMMIGRACIÓ, UN PROBLEMA DE TOTHOM”

La Coordinadora Servei Ciutadà d'Acolliment als Immigrants (SCAI), incrementa cada cop més el nombre d'usuaris.

El SCAI continua realitzant la seva tasca d'acolliment als immigrants estrangers de Sabadell i comarca. Continua incrementant-se el nombre d'usuaris del servei. Durant l'any 1998 han estat ateses un total de 424 persones (quasi doble de les ateses l'any anterior). Els immigrants procedents del Marroc constitueixen la majoria, el país d'origen més freqüent, però cal esmentar també la importància del conjunt d'immigrants llatinoamericans atesos al SCAI. Tràmits del contingent, permisos de treball, permisos de residència, renovació de documentació, visats, reagrupament familiar, orientació laboral, la Seguretat Social, etc. són les demandes que fan la majoria.

L'oficina d'atenció al públic està situada al c/ Sant Pere, de la nostra ciutat, i a partir del dia 1 de març d'enguany, l'horari d'atenció es fa cada tarda de dilluns a divendres de les 4 fins a 2/4 de 8.

NOVA JUNTA

El passat dia 10 de febrer de 1999 es va renovar la junta de la Coordinadora Servei Ciutadà d'Acolliment als Immigrants. Hi ha representació de Càrites, del Comitè Oscar Romero, de Drapaires d'Emaús, del Centre d'Informació de Treballadors Estrangers (CCOO), del Servei Institucional i Social (UGT) i de la Lliga dels drets dels pobles, que a més assumeix la presidència. Aquesta nova junta portarà la direcció del SCAI durant 2 anys.

Les diverses entitats que integren la coordinadora comparteixen el projecte de donar un suport integral a les persones immigrants, un acolliment que tingui en compte la complexitat de la seva situació legal, laboral i familiar.

sol·licitar-lo és del 27 de gener passat al 23 d'abril. A la província de Barcelona s'han adjudicat 4.700 places (les mateixes que l'any passat). L'oferta és totalment insuficient per la demanda que hi ha. Encara no ha acabat el termini i ja està saturat. Des del SCAI ja s'estan presentant expedients que no

Sala d'espera del SCAI.

OBJECTIUS

A part del canvi d'horari que ja és una realitat per tal de poder prestar millor atenció als immigrants, el SCAI vol mantenir les activitats de voluntariat que porten a terme i reforçar les relacionades amb la problemàtica escolar que afecta els fills d'immigrants estrangers en la primera fase de la seva escolarització. Els voluntariat és una part essencial de la feina del SCAI per la importància que té el suport personal que se'ls hi pot donar. Un altre objectiu marcat és trobar noves fonts estables de finançament que garanteixin la continuïtat del servei i faci possible l'assoliment de nous objectius. L'adequació o canvi de local és una altra de les fites marcades. Així mateix considera important promoure valors de solidaritat i tolerància, i la conscienciació i informació ciutadana sobre el fet de la immigració al nostre entorn.

El contingent permet que els immigrants estrangers obtinguin un permís de residència. El termini legal per

tenir cap garantia que puguin ser contemplats. És realment un engany i una vergonya.

LA IMMIGRACIÓ TAMBÉ ÉS EL MEU PROBLEMA

Són molts els impediments que tenen els immigrants estrangers. La llei d'estrangeria i el contingent estan molt lluny de tractar els immigrants com qualsevol altre ciutadà. El problema dels immigrants és un problema meu, teu, nostre, de tothom, és un problema d'humanitat, de drets humans, de justícia, d'assumir que tots els éssers humans som diferents, però som iguals, i que el nostre planeta ha d'ésser un lloc on tothom puguem viure, sense fronteres, sense racisme. Si venen persones immigrades a casa nostra, és perquè la vida al seu país d'origen comporta massa patiment. No els hi podem donar l'esquena.

Màxima Martínez

Equador:

EL POBLE ES REBEL·LA

Què estarà passant a l'Equador mentre llegim aquestes línies? Quan les escrivíem, la situació era insostenible. Uns sol·licitaven la destitució del President de la república Jamil Mahuad, ocupaven els carrers, iniciaven vagues indefinides i feien invitacions a la mobilització general. La resposta del govern: treure els tancs al carrer per detenir la protesta popular. És la resposta de sempre... ja ens hi hem acostumat. Les causes del problema? Simplement una intel·ligent decisió de Jamil Mahuad de solucionar la greu crisi econòmica per la qual travessa el país apretant el cinturó dels de sempre, de les classes mitjanes i dels sectors treballadors.

Jamil Mahuad va autoritzar una pujada del 130% del preu de la benzina. Va quadruplicar el preu d'alguns productes de primera necessitat; va proposar un augment del 50% en l'IVA i nous impostos als vehicles; i en una mesura sense precedents, va tancar els bancs durant una setmana ordenant congelar durant un any la meitat dels dipòsits de la població.

La resposta dels treballadors no es va fer esperar i tots sabem que el carrer és el seu únic espai d'expressió.

Jamil Mahuad, va ordenar que l'exèrcit controlés la situació, i així es va fer, però els propis caps militars van fer pressió sobre el President perquè no encengués la metxa d'una situació que podria tornar-se incontrolable. El govern de Jamil Mahuad va donar marxa enrera, suavitzant algunes mesures, però la veritat és que la situació de molts sectors segueix essent insostenible. Els professors continuen essent un dels gremis del sector públic més mal pagats del país, i amb lògica han radicalitzat les seves postures, la Confederació de Nacionalidades Indígenas d'Equador s'ha posat en peu de guerra en defensa dels interessos dels sectors indígenes, camperols que viuen ja en situacions de gran pobresa i que l'actual pujada de preus els portarà a molt curt termini a situacions de misèria extrema i total.

El partit Social Cristiano, segona força política del país, i que mantenia una posició de suport al govern, ha assumit postures d'oposició total, directa i frontal, rebutjant aquestes mesures.

Equador és avui un polvorí que en qualsevol moment pot explotar. Però la realitat equatoriana no és

rat i les possibilitats de creixement, segons els experts, són nul·les per aquest any.

Aquesta situació afecta, lògicament, a tots els habitants d'aquests països, però la veritat és que, com sempre, els qui la pateixen més en profunditat i sobre els qui recau el major pes de la desastrosa situació són les

Manifestacions contra el govern de Mahuad a Guayaquil.

Foto: Associated Press

l'única en el continent. Brasil, Veneçuela, Colòmbia, Perú estan des de fa ja alguns anys sofrint situacions econòmiques molt dures i sense que s'entrevegin camins de solució.

La realitat econòmica de l'Argentina tampoc no dona esperances de tranquil·litat per al poble. Inclòs Xile, considerat un dels països forts de la regió, està patint les conseqüències de la crisi del sud-est asiàtic que és un dels seus principals mercats, i veu ressentida la seva economia amb la recent devaluació del preu del coure, que segueix essent la principal font d'exportació del país. A Xile el dòlar s'ha dispa-

classes treballadores, els camperols, els qui menys recursos tenen.

La realitat actual de l'Amèrica Llatina comença a entreveure's com un polvorí a prop del foc. L'explosió social pot produir-se en qualsevol moment i en diferents llocs i la regió és avui un bon "caldo de cultivo para lideres populistes con vocación autoritaria" com va dir fa pocs dies el periodista Francesc Relea des de Buenos Aires referint-se als exmilitars, ara en la reserva, però amb moltes ganes i ànsies de protagonisme en els seus respectius països.

Q. M.

Colòmbia:

PASTRANA BUSCA EL SUPORT INTERNACIONAL

A mitjans de març va visitar l'estat espanyol el president colombià Andrés Pastrana en la seva primera visita oficial que feia com a president de la República de Colòmbia.

La intenció de Pastrana va ser aconseguir els ajuts econòmics i els suports polítics necessaris per mantenir la seva imatge d'home compromès amb la lluita per la pau i el desenvolupament del seu país. Però la veritat és que la imatge de Pastrana a Colòmbia ha començat a debilitar-se de forma massa ràpida. El poble vol solucions i no li agrada esperar, o pot ser ha esperat ja massa temps. L'atur creix, hi ha recessió, i la pobresa tradicional de l'àmbit rural ha arribat amb duresa també a les grans ciutats amb suburbis creixents, amb grans bosses de misèria, degradació social, prostitució i delinqüència. Pastrana afirma que no es per culpa de seu govern, i és possible que així sigui, però el poble no capta el seu missatge. El poble vol treball i pa.

No hi ha cap dubte que Colòmbia sofreix un estancament econòmic similar al de la quasi totalitat dels països de l'Amèrica Llatina. Els seus

veïns Brasil, Veneçuela i Equador viuen també economies en serioses dificultats.

Colòmbia és un país que no acaba de sortir de la guerra civil i que segueix patint la lacra del narcotràfic. Un devastador terratrèmol que va matar més de mil persones i va deixar sense habitatges a tres-centes mil, ha estat la tràgica recent aportació de la natura a la ja dura problemàtica colombiana.

Una de les principals preocupacions del poble colombià és sens dubte el problema de la guerra interna. És una nació amb zones de guerra, amb una guerrilla activa des de fa 40 anys. Aquestes darreres setmanes hi han hagut seriosos enfrontaments entre exèrcit i guerrilla. És un país on hi ha molts grups paramilitars armats on participen alguns militars en actiu del propi exèrcit colombià.

Pastrana insisteix en que està treballant per aconseguir la pau, però tots els colombians no opinen el mateix. El propi Manuel Marulanda *Tirofijo*, un dels comandants de las Fuerzas Armadas Revolucionarias de Colombia, FARC, assegura que "Pastrana no sabe adonde va, no tiene las cosas

claras, improvisa en su política de paz. Habla de paz pero no entiende que la Paz en Colombia pasa por decisiones drásticas que eliminen de raíz los grandes problemas del país y estas medidas afectan a sectores económicos poderosos con los que Pastrana convive"... las dificultades para el proceso de pacificación parten de las posiciones del propio gobierno de Pastrana y del sistema económico imperante". Les Organitzacions No Governamentals existents al país així com l'oposició democràtica al seu govern tampoc no tenen massa esperances en la seva gestió per la Pau, i més si tenim en compte que a més de les FARC a Colòmbia segueixen combatent activament dos grups guerrillers més l'ELN i l'EPL i que es dona a àmplies zones del país una estranya convivència entre guerrilla, paramilitars i narcotraficants. Per altra banda la corrupció als estaments polítics i administratius continua. Pastrana va prometre investigacions i captures així com la promoció d'un programa de participació ciutadana que facilités la presentació de denúncies, proves i evidències sobre possibles corruptes. Però tot això són encara promeses.

No hi ha cap dubte que el camí de Pastrana en aquests moments no és fàcil. Parla de posar en pràctica un pla de desenvolupament amb la justícia social com a eix central i afirma que "los ricos tendrán que meterse la mano al bolsillo. Todos tendremos que aportar, porque la paz nos corresponde a todos". Són paraules boniques. Són intencions bones, però aniran més enllà? O es quedaran tan sols en paraules? El cert és que el poble colombià, els camperols, i els habitants dels sectors populars de les grans ciutats no poden viure de paraules i bones intencions ni menys seguir patint la duresa que prové d'un sistema econòmic que els explota i els impedeix accedir als mínims que tot ser humà requereix per viure.

Andrés Pastrana durant la seva recent visita a l'estat espanyol.

M. J. Cañadas. Bogotá.

Eleccions al Sud del Sàhara:

EL PODER TORNA ALS CIVILS?

Dos països de l'Àfrica Subsahariana han viscut aquests dies moments crucials per l'avanç del seu govern cap a la via democràtica, per bé que en circumstàncies i amb resultats substancialment diferents.

A Guinea Equatorial les eleccions legislatives no han estat res més que una gran farsa operada pel dictador Teodoro Obiang per a garantir la continuïtat inalterable dels que van pujar al poder el 1979. Poc marge de sorpresa queda ja en un règim que, de tan patètic, ni s'avergonyeix d'anunciar una participació del 99 per cent a unes votacions que assegura que haurien donat -a falta dels resultats oficials- una majoria inapel·lable al Partit Democràtic de Guinea Equatorial (PDGE), governamental i amb un fill d'Obiang a les seves files.

L'oposició, a més de ser objecte de nombrosos entrebancs, ha denunciat múltiples irregularitats en els comicis: interventors foragitats de les taules a punta de pistola, imposició del vot públic, falta de garanties del vot secret o simplement el no lliurament de les còpies de les actes electorals. Tot apunta que el cercle familiar d'Obiang Nguema continuarà embutxacant-se els beneficis del negoci del petroli mentre la comunitat internacional -l'Estat espanyol inclòs- fa els ulls grossos o hi inverteix obertament.

NIGERIA

Nigèria, per la seva banda, el país més poblat del continent, intentava deixar enrera 15 anys de dictadura militar amb uns comicis que ha acabat guanyant l'ex-general Olusegun Obasanjo. Malgrat les acusacions de frau per part del seu contrincant a les urnes, Olu Falae, si res no ho impedeix Obasanjo serà proclamat president el proper 29 de maig.

Els resultats de les votacions realitzades a finals de febrer donaven oficialment un 62 per cent a Obasanjo i un 38 per cent al seu rival Olu Falae. Amb aquestes dades la comissió electoral va proclamar vencedor l'ex-general, que està recolzat pels militars, l'élite del nord del país i per la comunitat internacional. La decisió

va provocar que els partits que donen suport a Falae (Aliança per la Democràcia i el Partit de tots els Pobles) es retiressin de la citada comissió.

Consta que hi ha hagut moltes irregularitats en el procés, tot i que alguns observadors -un total de 300 a tot el país- com l'ex-president nord-americà Jimmy Carter no les consideren suficients per estimar que es tracta d'un frau massiu. Aquest era el segon intent seriós per retornar el poder en mans civils després de quinze anys sota els generals.

En total hi havia 40 milions de nigerians cridats a les urnes. Les ètnies majoritàries al país són la hausa i la ioruba, totes dues amb un 21 per cent aproximadament. Els ibo constitueixen un 18 per cent de la població. Quant a religions, musulmans i cristians es parteixen un tros de pastís similar -un 45 per cent-, amb un 10 per cent d'animistes.

Tant Falae com Obasanjo són iorubes, el que no els reporta moltes simpaties a l'est del país, l'antiga Biafra. Al sud-oest, la regió ioruba, Obasanjo és considerat un traïdor a la seva ètnia, el que explica que el PDP no obtingués gaires bons resultats ni a les eleccions legislatives ni a les municipals. L'ex-general, però, compta amb el suport de l'exèrcit i del nord hausa.

El procés de democratització ha concentrat l'atenció dels països veïns envers aquest monstre demogràfic -més de 100 milions d'habitants- i gran potència petrolífera (en el sisè lloc de la llista de productors mundials), que sembla que està aconseguint el triomf del poder civil gràcies a la labor del general Abdulsalam Abubakar.

El 1993 la sorpresa la va donar l'empresari ioruba Mosood Abiola en ple escrutini, una victòria electoral que va fer agafar les regnes presidencials al general Sani Abacha, convertit al cap de poc en dictador. Abacha va morir el mes de juny passat.

Des de l'augment del cru als anys setanta, la població nigeriana havia confiat en l'enriquiment del país gràcies als seus recursos naturals. Evidentment, els beneficis no han fet

sinó anar a parar a l'élite política-militar mentre s'empobria el poble.

En relació a la present transició, Thomas Sotinel escrivia a finals de l'any passat a "Le Monde" que «aquesta democràcia quedarà fonamentalment viciada si el país no aconsegueix assolir una altra transició: la que portarà d'un Estat- considerat pels seus governants com una propietat privada a un Estat que respongui a les necessitats de la nació. La concepció patrimonial de l'Estat està profundament arrelada als dirigents africans que han pres el poder després de les independències».

DESCENTRALITZACIÓ

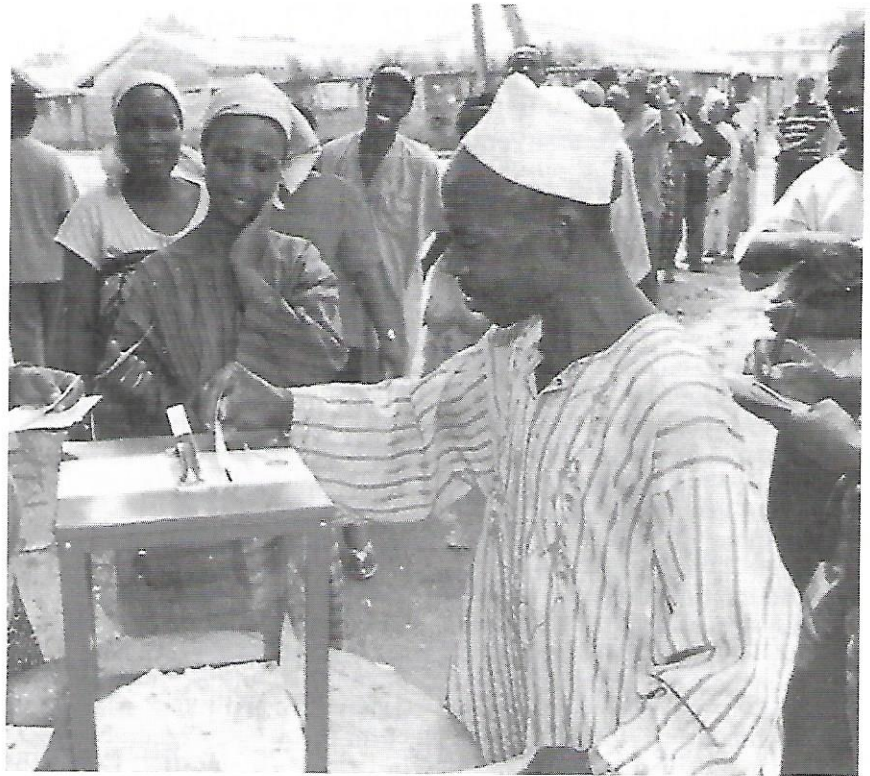
De la mateixa manera, el periodista James Rupert reflexionava a les pàgines de l'"International Herald Tribune": «Les eleccions de Nigèria i l'actual direcció política reflecteixen les àmplies demandes de descentralització i redistribució del poder que durant anys ha estat concentrat a les mans dels oficials militars dirigents. En un país on els militars han fet tantes promeses de retornar el poder als civils, les eleccions són el senyal més important que la transició d'Abubakar tindrà lloc».

Però Nigèria és un trencaclosques molt difícil de resoldre. «Un gegant de patchwork, fet de pedaçs», en diu Alfred Bosch, director del Centre d'Estudis Africans, tot resumint les «dues constants de la història recent

nigeriana: la seva riquesa humana i la seva riquesa material, ambdues tan prometedores i alhora tan malaguan-yades».

Nigèria va proporcionar, no ho oblidem, la primera de les grans catàstrofes africanes als ulls occidentals, la de la guerra de Biafra. També és el país dels ogoni, la minoria ètnica de l'escriptor Ken Saro Wiwa, que va pagar amb la mort la seva lluita contra la dictadura mentre els ogoni intentaven fer-se sentir en el món clamant contra els desgavells ecològics perpetrats a la seva terra per la multinacional anglo-holandesa Shell, productora del 50 per cent del petroli nigerià.

Saro Wiwa pretenia revaloritzar les ètnies i tribus com a «organitzacions socials velles i duradores, completes amb els seus valors i visions, que cap colonialisme ha estat capaç de destruir al llarg dels segles», per sobre d'un federalisme desvirtuat, a mercè del clientelisme i el poder central: «La casa nigeriana que vam començar a construir durant la independència, el 1960, té un munt de problemes. I això segurament es deu al fet que els mateixos fonaments en els quals aspiràvem a bastir la nació s'han afeblit. Vam admetre que Nigèria seria una federació de grups ètnics; hem acabat amb una federació d'unitats administratives tan dependents del govern central que la

Votacions a Nigèria.

nació és conduïda com un estat unitari. El control del centre és tan atractiu que ha esdevingut el focus de totes les lluites de poder». La via democràtica just encetada obre esperances, però també conté molts dubtes. Com alertava "The

Economist", és fàcil parlar de devolució de poder però «després de les eleccions, quin motiu tindria el nou president per desmantellar un sistema que li va tan bé a un president?»

C. C.

GUERRA PER DIAMANTS

Àfrica pot estar absent del cercle econòmic mundial però les seves guerres hi estan força relacionades. No és res de nou que darrera les faccions i governs, guerrilles i senyors de la guerra, rebels i fronts patriòtics, hi ha poderoses maquinàries econòmiques que busquen protegir o ampliar els seus interessos a les regions en litigi.

Fa pocs dies els rebels banyamulengues (tutsis) del Congo-Kinshasa, que actuen instigats pels governs "protegits" dels Estats Units -Ruanda i Uganda- intensificaven la seva batalla pel control del Kasai Oriental, una de les regions més riques en diamants de l'antic Zaire.

Aquest jaciments són els que ajuden a Kabila a finançar la guerra, encara que també hi té interessos el govern d'Angola, que junt amb el de Zimbabwe

recolza l'actual govern congolens, el que va expulsar el mariscal Mobutu. Angola intenta com sigui mantenir el control sobre aquesta regió, d'on els rebels de l'UNITA (Unitat Nacional per la Independència Total d'Angola) extreien també beneficis de la transacció de diamants.

Aquestes pedres precioses, però, no només arrossegueu els països africans i els seus opositors. Segons un alt funcionari de l'ONU, diverses empreses occidentals de mercenaris estan involucrades en moltes de les guerres civils al continent. Aquestes empreses, que ofereixen els seus serveis a canvi de substancials concessions mineres, han estat presents als conflictes d'Angola, Libèria, Sierra Leone, República Democràtica del Congo, Moçambic o

Zimbabwe, entre d'altres.

Entre aquestes proveïdores de mercenaris hi ha les britàniques Sandline Internacional i Defense Systems Ltd. i la sud-africana Executive Outcomes, ja desapareguda. La primera hauria intervingut exportant material militar a Sierra Leone el 1998 malgrat l'embargament decretat per l'ONU. Segons "The New York Times", Executive Outcomes va ser contractada el 1995 després del fracàs de l'ONU i la Organització de la Unitat Africana (OUA) per instaurar el govern elegit democràticament. El sou de la companyia per acabar amb els rebels i «restaurar la llei»? Doncs 15 milions de dòlars i concessions en mines de diamants.

Carles Cascón

EL MALESTAR VENEZOLANO

Tulio Hernández

Sin despreciar los alientos de cambio que como viento fresco pero turbulento remozan al país desde la tarde del pasado 6 de diciembre, a todos nos resulta obvio que los venezolanos accedemos al siglo XXI afectados por un profundo y común malestar. No me refiero al malestar más obvio, aquel que proviene de las dificultades económicas, la pérdida de la calidad de vida o la angustia que genera la inestabilidad política, el caos institucional o la inseguridad social en cualquiera de sus manifestaciones. No. Aludo a una herida más profunda, a una condición menos tangible y aparentemente menos urgente que, provisoriamente y sin referencias freudianas, podríamos llamar un malestar cultural. Malestar tan o más amenazante para nuestro futuro que todos los demás malestares económicos y políticos juntos.

Aunque se pudieran señalar otros, tres son a nuestro juicio los grandes síntomas de ese malestar cultural venezolano. El primero, y el más preocupante, la insatisfacción profunda y crónica con lo que somos como colectivo; con los resultados que hemos obtenido en términos civilizatorios en nuestra condición de etnia nacional, para utilizar un lúcido término de Darcy Ribeiro; con el sitio que ocupamos ya no en el mundo sino en el mismo contexto latinoamericano, y; también con lo que encarnamos como individuos pertenecientes a una misma nación.

El segundo síntoma, no menos preocupante, es la opacidad con la que vivimos simultáneamente, tanto el futuro como el pasado, y la manera como esa opacidad condiciona y debilita intensamente nuestro sentido de pertenencia- y en consecuencia de compromiso- tanto a un destino colectivo llamado "nación venezolana" como a las diversas regiones, localidades o grupos de interés que la conforman.

Y, por último, como tercer síntoma, la sensación creciente de habilitar un inmenso territorio de la ambigüedad, donde eso que conceptualmente

podemos determinar como dimensión cultural- los valores, las creencias, los hábitos, los ritos colectivos, las convicciones más profundas sobre la existencia en sociedad y su trascendencia- ha sido condenado a una peculiar orfandad de la que ni el Estado, ni la iniciativa privada empresarial, ni eso que denominamos la sociedad civil parecieran tener la fuerza o la voluntad suficiente para recuperarla.

EL VENEZOLANO FEO, EL VENEZOLANO BELLO

Del primer síntoma no hay que hacer grandes explicaciones. Desde el momento mismo en que comenzamos a matar el ratón de la borrachera de La Gran Venezuela, cualquier venezolano tropieza por lo menos una vez al día con alguna frase, acción, gesto u opinión que le ratifica y le restriega en el rostro- incluso a los más optimistas- "el pobre, lamentable e inepto" país donde le ha correspondido nacer o morir.

A contracorriente de todas las campañas institucionales, esas que intentan convencernos a la fuerza de que lo nuestro es lo mejor, que vivimos en un paraíso entre los países del orbe, o que no existe nada como una secuencia luminosa de maravillas dignas del libro Guinness -cascadas operísticas, tepuyes prodigiosos, ríos gigantes, nieves perpetuas o maravillosas bandadas de garzas, la idea que nos hemos forjado de nosotros mismos es tan maltrecha y despectiva que bien podría convertirse en monumento antropológico de la inseguridad y el desconcierto cultural.

Algo semejante podemos argüir en relación al segundo síntoma. No sólo porque ya se ha convertido en un lugar común la afirmación de que somos un pueblo sin memoria o la certeza compartida de que carecemos desde hace mucho tiempo de -aunque sea- un bosquejo de ruta, para no hablar de proyecto nacional, de navegación colectiva. Mal podríamos entender la opaci-

dad que nos envuelve si no asumimos en su crudeza y en su justa dimensión (¿?) que pocos países como Venezuela han sufrido tan severos impactos culturales como el que significó, gracias a la renta petrolera, nuestro abrupto paso de sociedad rural a sociedad urbana, de población mayoritariamente pobre con una élite económica austera, a contingente de clases medias en ascenso y de ricos nuevos en pleno frenesí cosmopolita, de población acostumbrada a la persistencia del trabajo agrícola a masa seducida por el bienestar redistribucionista del Ogro Filantrópico. Y, algo que poco nos hemos detenido a reflexionar, si no evaluamos el impacto que han tenido en nuestra conformación como etnia nacional los grandes contingentes de emigrantes que crearon un verdadero desequilibrio en una sociedad hasta entonces cerrada, que se vio expuesta de improviso a los impactos de la modernidad, no sólo como incorporación de repertorios mass-mediáticos sino por la presencia directa de portadores de culturas sólidas y milenarias.

Como las familias pobres que ascienden socialmente de improviso y al tratar de borrar su pasado para reafirmar la nuestra condición terminan deshaciéndose de lo mejor de sí mismos, en muchos momentos y sectores -pensemos en los arrases a nuestra arquitectura tradicional emprendida no sólo por condicionantes de la moda y el mercado sino como política oficial de los propios gobernantes- los venezolanos hemos apostado a los fuegos fatuos de lo que nos queda más distante y por tanto parece tener más distinción.

Desde entonces hasta hoy, no hemos hecho otra cosa que transitar apresuradamente y sin solución de continuidad, entre la afirmación y el desconcierto, por los más diversos roles que los discursos oficiales y los imaginarios populares hacen de nosotros mismos. Un día nos empeñamos en celebrar la fuerza de la nacionalidad reducién-

dola a la simbologia llanera y a la semana siguiente nos avergonzamos de la misma, confesando nuestros pecados en el oratorio de Florida. A la hora del almuerzo somos la vitrina de la democracia latinoamericana y a la hora de la cena millares de personas la apedrean y mueren desangradas en sus calles en desagrado con lo allí exhibido. Una mañana despertamos poniéndonos los lentes oscuros para protegernos del brillo del oro que se supone fluye por las calles, y por la noche, debemos quitárnoslos para mirar con dolor a centenares de pobres hurgando como hormigas en bolsas de basura buscando alimento. Un domingo deslumbramos al planeta con una gigantesca legión de becarios que recorren, bien dotados de dólares facilitados por el Estado, las mejores universidades de Europa y Estados Unidos, y al lunes siguiente lo conmovemos compitiendo con Etiopía en los índices de rendimiento académico, de deserción escolar y con el recrudecimiento del analfabetismo pleno o funcional. En la mañana somos los herederos de los grandes próceres de

América y al mediodía competimos con los países vecinos en el ranking de las naciones más corruptas. Hace seis meses vagábamos paralizados en la piscina de barro ahora presentimos que comenzamos a movernos.

FRENTE AL ESPEJO

Probablemente ese fue el costo que tuvimos que pagar en este, nuestro peculiar petrolero y frenético siglo XX. Mirado desde las instituciones que creamos- la democratización en algunos bienes y servicios culturales, los grandes artistas, pensadores, escritores, que hemos producido-, el siglo -particularmente desde 1948 en adelante- se presenta como una revolución. Pero, mirado desde la profunda exclusión que viven la mayorías del presente, desde la violencia real y simbólica que padecemos y desde los tres síntomas del malestar cultural que hemos dibujado, la deuda cultural de la nación, paliada y reducida entre los años 60 y 70, ha vuelto a incrementarse. De lo primero ya el Estado se ha ocupado bastante, aunque no sea suficiente.

De lo segundo, debe comenzar a hacerlo para lo cual requiere romper radicalmente con los hábitos y paradigmas que hasta hoy le han servido de inspiración.

El objeto de la gestión cultural de un Estado en naciones con profundas "fallas de mercado y consumo cultural" y "grandes desbalances interiores" debe apuntar precisamente a concitar grandes estrategias que contribuyan a corregir dichas fallas y desbalances que en el caso venezolano se expresan en nuestro malestar. Y, para que el afecto se logre, aunque parezca una paradoja, es necesario que la creación cultural en cualquiera de sus dimensiones sea libre, en lo posible independiente y no sometida a los avatares de ese Estado. Que coincida en este momento el inicio, aparentemente inexorable, de un proceso de cambio político con el arribo al siglo XXI, es una gran oportunidad para mirarnos sinceramente en el espejo y reconocernos sin evasión.

30/01/99 del diari "El Nacional"

L'IMMIGRANT SÓC JO

El problema dels immigrants és, fonamentalment, un problema d'humanitat. És un problema meu, de cadascú de nosaltres. L'immigrant sóc jo!

La solució del problema dels immigrants seria la vivència dels drets humans entesos i acceptats plenament, i no sols com foren proclamats en la famosa Declaració, ni menys encara com han estat interpretats i, sobretot, viscuts oficialment i, també, individualment, tantes vegades per persones afectades per un immigrant o una immigrant que els arriba al país, al carrer, al treball... (a la consciència?).

Totes les lleis d'estrangeria són, normalment racistes, i, fins i tot, nazistes. No són lleis a favor, sinó més aviat lleis contra.

El món és prou gran. I és únic. És el nostre món: el món de la gran i

única família humana. Arreu del món, tots, totes, tothom, som a casa nostra. Tots, totes tenim la mateixa sang, el mateix destí, el mateix Pare-Mare.

La globalització nefasta, el mercat totalitari i el consumisme desenfrenat, que exclouen la majoria i sobretot als que són de fora, ens obligarà a promoure cada dia més una alternativa i contestatària globalització: la globalització de la solidaritat. L'actual mundialització, forçada, i en molts aspectes fatal, ens urgirà a construir l'altra mundialització, lliure, acollidora, salvadora.

No mirem sols els mapes ni les estadístiques, ni les imatges de la televisió. Mirem, cara a cara, cada una de les persones immigrants que ens surten al pas, aquell nen negre, aquella dona indígena, aquell jove marroquí, aquell vell

grogüenc. Potser no entendrem la llengua que parlen, però podrem entendre els ulls, la necessitat, els drets, el cor amb què criden: una vida humana com les nostres vides!

L'immigrant sóc jo.

Més encara: l'immigrant és Ell!:

-Jo era immigrant i em vàreu acollir. Entreu a la casa Pairal. Vàreu entendre que "allà baix" també tots éreu a casa, oi? i que a la casa del meu Pare, que és el vostre, hi ha molts estatges, i no sols a la Casa del Cel, sinó també a la Casa de la Terra, que tot és, d'una banda i de l'altra, una sola gran Casa, Creació de Déu, glòria de la seva Glòria.

L'immigrant sóc jo, diguem, doncs, compromentent-nos, perquè també Ell ens diu: l'immigrant sóc Jo!

Pere Casaldàliga

LES ONGs SÓN LA POLÍTICA

per Antoni Dalmases*

Sortosament, encara queda gent –i més de la que sembla, em diuen– que s’interessa per això que, en termes genèrics, anomenem **Política** (amb majúscula, per entendre’ns). En el gran públic, però, per a la majoria de la població, aquest concepte ha estat deformat i confós pel que, per aclarir-nos, podríem denominar “activitat dels polítics professionals i/o dels partits en què s’enquaden” que és, al meu i personal entendre, una quimera absurda que ratlla la comèdia patètica. Una comèdia burda, que faria riure, si no fos que en depenem gairebé per a tot i si no s’emportés per davant, amb els seus embats de cretinisme combinats amb interessos inconfessables, les esperances de tanta gent. No, em sembla que no és arriscat afirmar que una important majoria de la ciutadania es desentén i desconfia obertament d’aquesta política, de la política amb minúscula que fan els polítics professionals i els partits.

Una important majoria de la ciutadania es desentén i desconfia obertament d’aquesta política

Esperançats, encara n’hi ha que creuen que són necessaris per mantenir la democràcia. Jo, que m’arrisco a opinar (i, per tant, a errar), penso que la democràcia no es pot fonamentar en aquestes organitzacions verticals, obsoletes, de representativitat només aproximada, en el millor dels casos, difusa i inconcreta, que es mouen amb criteris ara economicistes ara ideològics en un ball boig, que organitzen els destins de la comunitat, n’administren el seu capital i els seus esforços i els posen a concurs públic cada quatre anys en un circ sovint vergonyós. Demano disculpes, si cal, per la

duresa dels judicis (sempre, com dic, susceptibles de ser matisats i rectificats), però tinc la impressió que no ens convé anar gaire temps per les branques, en coses com aquestes. Els partits i el sistema que els sosté són els que són, perquè no hi ha res més. La pregunta que em faig, però, és si convé que hi hagi res més i, en tot cas, qui decidirà si convé o no. Una decisió que s’hauria de prendre amb celeritat, perquè les desercions són multitudinàries, malgrat els castells de foc mediàtics amb què amenitzen el públic elector.

No es tracta, em sembla, de trobar maneres d’entusiasmar l’electorat –convèncer el client, per entendre’ns–, sinó de superar un estadi que ja no dona més de si. Els ciutadans no ens podem sentir representats per una gent que pacten i negocien darrere unes cortines de prestidigitador maldestre, que parlen de coses com “estat del benestar”, “nacionalisme”, “drets i deures” o “consciència nacional”, al mateix temps que ho fan dels “peatges”, en un país on s’ha convertit en “normal” tenir els malalts als passadissos dels hospitals públics, mentre els diaris s’omplen de pugnes per saber qui anirà a quin lloc de les llistes, al mateix temps que l’ensenyament s’enfonsa en un esvoranc tenebrós de resultats futurs temibles. El ciutadà no es pot sentir representat per uns governs (l’espanyol? el català? l’europeu? quin? quants?) que, mentre creen comissions i debaten en grans taules ben parades, ignoren la remor dels indigents de la cantonada, els genocidis a pocs centenars de quilòmetres, les barbaritats, en fi, comeses per uns altres polítics professionals en aquest mateix continent o en un altre, després de dir-nos que el món, amb les noves tecnologies, és tot un i a tocar.

És per fer-nos còmplices d’aquest desordre, que ens demanen el vot cada quatre anys? I fins quan creuen que podran tenir-nos encaterinats? Sí, ja suposo que, arribats aquí, els lectors que hagin tingut la paciència de seguir el fil, protestaran amb raó dient que no és lícit posar-los tots

dins del mateix sac. Podríem parlar-ne, però accepto els matisos. Ara bé, el que a mi m’interessa no és salvar “els bons” (que seran, és clar, “els nostres”) i condemnar els dolents

El ciutadà no es pot sentir representat per uns governs que ignoren la remor dels indigents de la cantonada

(sempre “ells”), per esperar que el temps i alguna divinitat ens facin propici el futur. No, construir el futur deu ser, també, intentar-ne noves formes. I em penso que les actuals “formes” de política són obsoletes, caducades: inútils, en una paraula.

De fet, no és un invent ni una inspiració, això que dic. Tinc la impressió que la realitat es decanta cap aquí. La mostra és que, sembla que cada dia més, els ciutadans conscients –els preocupats per la Política que deia al principi–, enervats per la inoperància, van assajant noves formes de Política, d’incidència i de canvi en la realitat social, a través de la seva col·laboració activa amb això que, en genèric, anomenem ONGs. Que està molt bé, per cert, que es desfacin del llast, ja des de la denominació, dels poders “governamentals”, però que, alerta! (i aquí vull citar el concís i clar article de Vicenç Creus en el número de febrer passat de “PAPERS”) no es defineixen com a no-polítiques.

I és justament el compromís actiu, la col·laboració amb aquestes organitzacions que treballen el concret, que afronten els problemes reals més enllà de l’espectacle manipulador habitual, l’únic espai que, de moment, tenim al nostre abast per fer Política. I es tracta de Política de debò, de consciència crítica i

activa, de corcó que destapa les vergonyes, de debat seriós per incidir de manera pràctica en la realitat quotidiana, de fer més vivible la vida, més humana, en aquells llocs o en aquells camps en els quals es troba en indigència total, mentre els showmans de la política oficial –i això és un fet que anirà augmentant– s’acosten, vampírics, a aquestes organitzacions, només per fer-se retratar.

Cal desemmascarar la inoperància, al mateix temps que cal activar el sentit crític i posar en marxa les accions, no pas les paraules “solidaritat”, “tolerància” o “convivència”, gastades i substituïdes pels professionals titellaires. I per això no cal presentar-se a eleccions (jo més aviat diria que sobretot cal no presentar-se a eleccions), sinó proporcionar una bona base de col·laboradors, d’activistes, de gent oberta al debat, de voluntariosos conscients, de clarificadors de la informació que desfacin les manipulacions, d’especialistes en els diferents camps en què es fa urgent pal·liar la deixadesa oficial, governamental. Organitzacions en les quals la relació sigui gratuïta, generosa i directa; i que, sobretot, anteposin la dignitat, la

***Cal desemmascarar
la inoperància, al
mateix temps que cal
activar el sentit crític***

humanitat, a qualsevol altre resultat, per desbancar la dictadura econòmica que ens ha dut on som.

Potser soni a utòpic o ingenu, però no hem d’oblidar que són les utopies (que s’entesten a negar-nos amb insistència) les que han fet possible avançar. És per això que penso que amb més ciutadans fent **Política** d’aquesta manera, probablement construirem el futur. I qui sap si aviat ja no ens caldran, aquests polítics que ara surten a la tele.

* Antoni Dalmases, és escriptor i professor de Llengua i Literatura Catalanes.

DES DE LA JUNTA...

ARA, EUROPA

L’aventura de construir l’espai europeu és apassionant. Pot ser una gran oportunitat per les persones i els pobles que l’integren d’assolir nivells més alts de benestar i justícia.

Però moltes vegades ens preguntem a quin preu.

Al preu d’esdevenir una fortalesa que només obrim quan ens interessa? Al preu de treballar amb una doble moral? (Kosovo “mereix” una intervenció militar, els kurds no, tot i que Turquia és Europa) Al preu de concretar només els aspectes econòmics de la construcció? Al preu d’unes institucions polítiques volgudament febles i poc democràtiques? Al preu de la dependència nord-americana en tants i tants aspectes?...

Ara amb les eleccions municipals votarem també els europarlamentaris. Serà el moment de veure què ens expliquen?

Potser els podríem preguntar entre d’altres les següents qüestions: Quant diner es gasta a finançar estudis sobre la prevenció dels conflictes i la resolució pacífica dels mateixos? Què s’ha fet per legislar de manera eficaç sobre el control d’armament? (podríem preguntar als sahrauís i als kurds on s’han fabricat les armes capturades sense avergonyir-nos?)

La construcció de l’espai euroàrab més enllà dels conflictes quotidians té un marc més ampla de futur? La lliure circulació de persones inclou que aquestes puguin blanquejar diner a qualsevol lloc de la vella Europa, Costa Brava inclosa?

Sabadell, Granollers, Castellar del Vallès són municipis d’Europa. Que el llegir no ens faci perdre l’escriure!

Les eleccions municipals no haurien de tancar les eleccions europees. Són una bona ocasió per dir-hi la nostra.

Vicenç Creus i Soley

Biblioteca de la Lliga dels Drets dels Pobles.

De les novetats entrades recentment destaquem:

○ **MUNDIALIZACION**

Diez tesis y otros artículos; José Ma. Vidal Villa

Icaria, Barcelona, 1998, 127 pags

La mundialització econòmica, procés en el que ha desembocat el capitalisme, és un fenomen que afecta al conjunt de la humanitat, a països pobres i rics, el final del qual és la configuració d'un sistema econòmic de components profundament interrelacionats. Precisament per tractar-se d'un procés mundials s'estan assentant les bases per a la superació dels estats nacionals i apareixen embrions d'estats supranacionals destinats a dirigir aquest procés.

○ **CUADERNOS AFRICANOS**

Alfonso Armada

Península, Barcelona, 1998, 429 pags

És un viatge al cor de l'Àfrica: Ruanda, Zaire, Burundi, Angola, Moçambic, etc. ... Cap lector sortirà indemne d'aquest descens als inferns africans entre el 1994 i el 1997 que són els quaderns (públics i íntims) de l'autor... que basculen entre l'emoció del diari poètic i la síntesi reflexiva de la crònica periodística, entre el desencant davant de la inevitabilitat i la fascinació enfront d'unes cultures apassionants; i que són un crit esperançat de ràbia i d'horror.

○ **LAS ECONOMIAS DEL MAGREB**

Opciones para el siglo XXI; Alejandro V. Lorca y Gonzalo Escribano

Ediciones Pirámide, Madrid, 1998, 263 pags.

A pesar de la proximitat geogràfica i la importància que sobre l'economia i la seguretat d'Espanya i Europa poden tenir els futurs esdeveniments dels països del Magrib, a Espanya quasi no hi ha literatura econòmica sobre aquesta regió. Els països del nord són dependents en petroli i gas de la zona. El flux d'immigrants cada cop es va intensificant... Les relacions entre els diferents governs són molt delicades. Amb tot l'espanyol i l'uropeu ignoren el que passa en aquesta zona. Aquesta llibre pretén informar sobre aspectes d'aquestes relacions.

○ **Y DIOS ENTRÓ EN LA HABANA**

Manuel Vázquez Montalbán

El País-Aguilar, Madrid, 1998, 713 pags.

L'autor, que va ser a La Habana va presenciar l'anada de Joan Pau II i l'encontre entre dos aspirants a Senyors de la Història i a partir de les vivències ha construït un retrat dels finals del segle XX. Caigut el socialisme real, qüestionada la capacitat del capitalisme per a satisfer les necessitats de la immensa majoria, la ciutat de Deu i la ciutat socialista busquen una coincidència que salvi a la revolució cubana d'Estrats Units i d'ella mateixa, que ajudi a l'església catòlica a superar la crisi religiosa que sofreix la Polònia postcomunista o el buit dels quaranta milions de creients que ha perdut a l'Amèrica llatina segons la CELAM.

○ **MUJERES MAGREBÍES**

La voz y la mirada en la literatura norteafricana; Marta Segarra

Icaria, antracyt, Barcelona, 1998

Quan parlem de Magrib ens referim habitualment a Algèria, Tunísia i Marroc que políticament separats, comparteixen una unitat geogràfica, ètnica, religiosa, lingüística i, per tant cultural. L'avenç de l'islamisme radical i la política repressiva del poder dels governs respectius ha fet que les dones es trobin en l'ull de l'huracà, encara que també és cert que els ha procurat algunes avantatges, al propiciar una política aperturista respecte a les dones. Aquesta nova mentalitat de les dones de Magrib es reflecteixen en la seva activitat literària. En aquest llibre l'autora analitza les novel·les escrites en francès per aquestes dones.

○ Vegeu també la secció "un llibre, un autor" a l'última pàgina

TERRORISME I NETEJA ÈTNICA A KOSOVO

Arran dels últims esdeveniments als Balcans, el Grup de Treball Bòsnia va organitzar una segona conferència per parlar sobre terror i neteja ètnica a Kosovo.

La xerrada va ser a càrrec de Bashkim Shehu, (Tirana 1955), escriptor albanès que, després de la mort en estranyes circumstàncies del seu pare, primer ministre de l'Albània comunista, va estar vuit anys a la presó i un any i mig desterrat. Les seves obres han estat traduïdes a diferents llengües i des de 1997 viu a Barcelona, acollit al programa Ciutats Refugi del Parlament Internacional d'Escriptors.

Des de la seva postura com a escrip-

Bashkim Shehu durant la seva xerrada al Casal Pere Quart.

Foto: Reuters

Kosovo, una preocupació de tothom.

tor i albanès, ens va exposar com veu la situació que està patint actualment el Kosovo i com els serbis se serveixen del victimisme per justificar la neteja ètnica.

Shehu no veu solució al conflicte i, segons ell, "la situació és molt difícil i pot passar qualsevol cosa" (en aquell mateix moment, l'OTAN començava els atacs a objectius militars serbis).

Va ser el testimoni d'una persona que, des de la seva pròpia experiència, ens va fer un mapa històric, actual i, sobretot, humà del conflicte. Una opinió molt vàlida que convida a la reflexió.

SEMINARI DE LA LLIGA INTERNACIONAL

La Lliga Internacional dels Drets dels Pobles va celebrar un seminari, en homenatge a Leo Matarassó, sobre l'actualitat dels drets dels pobles, el 26 de febrer de 1999 a la seu del "Centre International de Culture Populaire" de París.

A l'endemà, 27 de febrer, reunits els membres del Consell Internacional i

els representants de les lligues de París, Lisboa, Florencia, Milà, Roma, Ginebra, Sabadell i Atenes, arribaren a la conclusió de constituir un comitè per tal d'organitzar un Congrés extraordinari, cap a la fi de 1999, amb l'objectiu de fer un balanç polític de la Lliga Internacional i de cercar noves formes d'organització.

RETALLS DE PREMSA

UN RAYO DE ESPERANZA

¿Serán limpias y transparentes las elecciones presidenciales argelinas? Hace semanas se temía lo peor y se pensaba que el resultado sería amañado. El Ejército, que detenta el poder, tenía su candidato: las urnas sólo estaban para oficializarlo. (...) Cuando solo queda un mes (...) hay signos que hacen creer que tal escenario no se hará realidad. Lo más alentador ha sido la publicación de la lista oficial de candidatos. Se han mantenido 7 de los 11 presentados. (...) Ningún presidenciable puede ser acusable de hacer de marioneta o floreo. Aunque la mayoría se presente como "independiente", muestran una imagen completa del tablero político. El elector argelino podrá votar al candidato que defienda sus ideas. Este primer resultado de debe al presidente Zerual. Puede que, para hacer olvidar su balance negativo, el jefe del Estado no ha cesado de afirmar que haría todo lo posible para que la elección de su sucesor fuese incuestionable. (...) El próximo jefe del Estado tendrá de traer la paz. Para conseguirlo tiene que salir elegido en un escrutinio intachable. Pese a las promesas oficiales aún no hay nada conseguido. Si la violencia resurge puede reducir a la nada las tenues esperanzas que comienzan a nacer. Las esperadas elecciones libres (...) serían un estreno en el mundo árabe que seguirían con atención sus vecinos. En Marruecos las legislativas, siempre cuestionadas, han permitido una decepcionante alternancia. En Túnez la elección presidencial puede convertirse en un plebiscito a favor del presidente saliente. Argelia tiene la posibilidad de dejar de dar mal ejemplo.

Le Monde. París, 15 de marzo.

DEBE SALVARSE KOSOVO

El único camino recomendable para Europa y para América es usar la fuerza militar para tratar de proteger a la gente de Kosovo. (...) América no está preparada para esto, Europa tampoco, ni los ejércitos occidentales tampoco están preparados para ello. (...) Aunque la crisis está sobre nosotros y debemos responder. (...) Si ni siquiera se actúa o si hay una campaña de reducidos bombardeos que, sin embargo, no logren cambiar la postura de Milosevic, ¿qué va a ser del futuro de Kosovo? Los serbios, indudablemente, acabarían por completo con el Ejército de Liberación de Kosovo. (...) Habría muertos y heridos, tanto militares como civiles. (...) Los kosovares que se quedasen estarían viviendo bajo la pistola serbia, incluso en mayor grado de lo que estuvieron en el pasado. (...) Si se usa la fuerza militar, no hay garantía de que a la gente de Kosovo se le ahorrase el sufrimiento. Seguirían las represalias por parte de los iracundos serbios. Bombardear no traería como consecuencia un rápido desplome de la fuerza militar en Kosovo. Podría suceder, pero la guerra es en esencia incierta. Incluso enviando tropas terrestres, si los países europeos tomasen esa difícil decisión, no se llegaría necesariamente a rápido final del conflicto (...) Sin embargo, a largo plazo, sacar a los kosovares del dominio serbio, que nunca han aceptado, e infligir a Milosevic una derrota que debería acortar su vida política debe reducir la cantidad de sufrimiento, tanto en Kosovo como en Serbia. Aunque es arriesgado, es lo que en este momento hace de esta acción la mejor opción.

The Guardian.
Londres, 23 de marzo.

UN LLIBRE, UN AUTOR

EL ÁFRICA QUE VIENE

És l'Àfrica un continent sense futur? Encara que reconeixen els mals que l'afecten, els autors aposten pel continent. Defensen que els africans no són invàlids, que no han de caminar sota tutela durant tota la seva vida. El dinamisme de la societat civil, les noves formes d'organització social, l'exuberància de les expressions artístiques, la resolució d'algunes crisis, confirmen la capacitat dels veïns del Sud per a construir el futur a partir de les seves pròpies forces, un cop que han fracassat els models imposats o importats. En els onze articles del llibre s'analitzen diferents aspectes de la societat africana, des de l'economia a les arts passant per el moviment associatiu. Es reflexiona també sobre la dona, el conflicte de Somàlia, l'emergència de Sudàfrica com a potència regional, el problema dels refugiats, la cooperació i les resistències a la modernitat. Sense intentar predir el futur, perquè des de les ciències socials és tan impossible com imprudent, com recorda el pròleg, "El Àfrica que viene" intenta aportar alguns elements al de sobre el continent que trobarem a l'alba del tercer mil·lenni.

Intermón, Barcelona, 1998, 307 pàgs.

ALFRED BOSCH, Historiador i escriptor, Universitat Pompeu Fabra. President del Centre d'Estudis Africans. **DONU KOGBARA**, Escriptora i periodista. **GUSTAU NERÍN**, Antropòleg, Centre d'Estudis Africans. **MBUYI KABUNDA BADI**, Politòleg, Universitat de Lumumbashi. **ANTONI CASTEL**, Historiador i periodista, Universitat Autònoma de Barcelona. **LAURA BARBA**, Geògrafa. **ANTONIO SANTAMARIA**, Economista, Universitat Autònoma de Madrid. **MOHAMED-ABDI MOHAMED**, Universitat de Besançon. **PETER VALE**, Politòleg, University of Western Cape. **NANA POKU**, Politòleg, Southampton University. **CLARA BASTARDES**, **NOEMI JIMÉNEZ**, Grup d'estudis d'Àfrica de Intermón. **JOSE J. PEREZ PLANO**, Coordinador General de Cooperació en Àfrica y Asia de Intermón. **DONATO NDONGO-BIDYOGO**, Escriptor i periodista. **FERRAN INIESTA**, Historiador, Universitat de Barcelona.

**LLIGA DELS DRETS
DELS POBLES**

Revista Papers

Edita: **LLIGA DELS DRETS DELS POBLES**

Direcció: Quilo Martínez

Consell de Redacció: Carles Cascón, Vicenç Creus,
Núria Farell, Albert Roig.

Imprimeix : Seraffi, Indústria Gràfica Publicitària.

La Lliga dels Drets dels Pobles és una Organització No Governamental reconeguda per les Nacions Unides i per la UNESCO. La Secció catalana té la seva seu a:

Sabadell: Ca l'Estruch, carrer Sant Isidre cantonada Lluís;

Granollers: Casal de Cultura Sant Francesc, carrer d'Espí i Grau, 1.

Telèfon i fax: 93 723 71 02 **Adreça Postal:** Apartat de Correus 2045, 08200 SABADELL.

e-mail: lliga@pangea.org